ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ 12 માટેની નિદાન કસોટી

વિષયઃ નામાનાં મૂળતત્વો (154) **કુલ ગુણઃ- 80**

માધ્યમઃ ગુજરાતી **સમયઃ 3 કલાક**

સૂચનાઓઃ (1) પ્રશ્નપત્રમાં કુલ છ (A, B, C, D, E, F) વિભાગો છે.

(2) દરેક પ્રશ્નની સામે ગુણ આપેલા છે. ફૂટપટ્ટી તેમજ પેન્સિલનો ઉપયોગ જરૂરી છે.

(3) આપેલ સૂચના મુજબ પ્રશ્નોના જવાબ લખવા. ગણના માટે સાદા કેલ્ક્યુલેટરનો ઉપયોગ કરી શકાશે.

વિભાગઃ A

(1) નીચે આપેલા હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલા વિકલ્પો પૈકી સાચો વિકલ્પ શોધી તેનો જવાબ લખો. (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ) **(12)**

i. નીચેનામાંથી કઈ મિલકત અદ્રશ્ય મિલકત છે?

(a) જમીન (b) પેટન્ટ (c) મકાન (d) ફર્નિચર

ii. ધંધાનો માલિક ધંધામાં રોકડ, માલ કે મિલકત લાવે તો શું કહેવાય?

(a) ઉપાડ (b) દેવાદાર (c) મૂડી (d) લેણદાર

iii. દેવાદાર-લેણદારનો સંબંધ ક્યો વ્યવહાર દર્શાવે છે?

(a) ₹ 8,000 નો માલ ખરીદ્યો. (b) ₹ 8,000 નો માલ "બ" પાસેથી ખરીદ્યો.

(c) ₹ 8,000 નો માલ ચેકથી ખરીદ્યો. (d) ₹ 8,000 નો માલ આગથી બળી ગયો.

iv. હિસાબી ચોપડે ક્યા વ્યવહારો નોંધવામાં આવતા નથી?

(a) વિશિષ્ટ (b) રોકડ (c) આર્થિક (d) બિનઆર્થિક

v. ઉધાર વ્યવહારમાં હંમેશાં એક ખાતું .... નું હોય છે.

(a) માલ (b) વ્યક્તિ (c) મિલકત (d) સેવા

vi. મિલકત ખરીદતાં થયેલ ખર્ચ .... ખાતે ઉધાર થાય છે.

(a) ખર્ચ (b) મિલકત (c) રોકડ (d) પરચૂરણ

vii. ઉધાર વેચેલ માલ પરત આવે ત્યારે માલની સાથે ગ્રાહક શું મોકલાવે છે?

(a) ઉધારચિઠ્ઠી (b) જમાચિઠ્ઠી (c) લેણીહૂંડી (d) દેવીહૂંડી

viii. બેન્ક આપણા ખાતે વ્યાજ જમા કરે ત્યારે...........

(a) બેન્કસિલક ઘટે (b) બેન્કસિલક વધે (c) રોકડસિલક ઘટે (d) રોકડસિલક વધે

ix. સામાન્ય રીતે મિલકતની બાકી કેવી હોય છે?

(a) જમા બાકી (b) ઉધાર બાકી

(c) ઉધાર અથવા જમા બાકી હોઈ શકે (d) ખાતું સરભર થાય

x. રોકડમેળ મુજબ બેન્કસિલક એટલે .... બાકી.

(a) ઉધાર (b) જમા (c) ઉધાર અથવા જમા (d) ઉધાર અને જમા

xi. નામાના સિદ્ધાંતોનું પાલન ન થવાથી **ઉદ્ભવેલ** ભૂલને .... કહેવાય.

(a) ભરપાઈચૂક (b) વીસરચૂક (c) સિદ્ધાંતની ભૂલ (d) ઉપલક ખાતે ન લઈ જવાની ભૂલ

xii. નીચેનામાંથી ક્યો ખર્ચ રોકડમાં ચૂકવાતો નથી?

(a) ભાડું (b) કમિશન (c) પગાર (d) ઘસારો

વિભાગઃ B

(2) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ) **(12)**

i. હિસાબી પદ્ધતિની વ્યાખ્યા જણાવો.
ii. મળેલ વટાવ એ ઊપજ કે ખર્ચ છે ? જણાવો.
iii. રોકડ વ્યવહાર એટલે શું?
iv. વસ્તુઓ અને સેવાઓ કરના અમલનું વર્ષ જણાવો.
v. ક્યા વટાવની નોંધ ચોપડે કરવામાં આવે છે?
vi. પેટાનોંધોના કેટલા અને ક્યા પ્રકાર છે?
vii. NEFT અને RTGS નું પૂરું નામ જણાવો.
viii. કાચા સરવૈયાને અસર ન કરતી ભૂલો જણાવો.
ix. અનામત ક્યા ખાતામાંથી ઊભું કરવામાં આવે છે.
x. વ્યવસ્થિત ખરીદી એટલે શું?
xi. ઊપજ-ખર્ચ ખાતાની ઉધાર બાકીને શું કહેવાય?
xii. બિનવેપારી સંસ્થા એટલે શું?

વિભાગઃ C

❖ **નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (નવમાંથી કોઈ પણ છ) (દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ)** **(18)**

(3) નીચેના પારિભાષિક શબ્દો સમજાવો.

(1) મૂડી (2) દ્રશ્ય મિલકતો (3) માલ

(4) નીચેના વ્યવહારોની બેવડી અસર સમજાવો.

1. ₹ 1,000 નું ફર્નિચર ખરીદ્યું.
2. ₹ 6,000 નો માલ હિતેન્દ્રને વેચ્યો.
3. ₹ 5,000 મનહરને ચૂકવ્યા.

(5) નીચેના વ્યવહારોની રાજના ચોપડે આમનોંધ લખો.

1. આરાધના ટ્રેડર્સમાંથી ₹ 50,000 નું યંત્ર ખરીદ્યું તેના ગોઠવણી ખર્ચના ₹ 5,000 રોકડા ચૂકવ્યા.
2. ₹ 5,000 નો માલ આગથી બળી ગયો. વીમા કંપનીએ 60% રકમનો દાવો મંજૂર કર્યો.
3. ₹ 6,000 નો માલ ધર્માદા તરીકે આપ્યો.

(6) નીચેના વ્યવહારોની આમનોંધ લખો અને તેની સમીકરણ આધારિત હિસાબી અસરો સમજાવો.

1. ₹ 50,000 રોકડા લાવી ધંધો શરૂ કર્યો.
2. ₹ 8,000 નો માલ “બ” પાસેથી ખરીદ્યો.
3. ₹ 6,000 મજૂરીના ચૂકવ્યાં.

(7) **નીચેના વ્યવહારોની યશના ચોપડે ખાસ આમનોંધ લખો.**

2020 જુલાઈ

1. ₹ 3,000 નું ચોપડે કિંમતનું યંત્ર ધવલને વેચ્યું.
2. ₹ 4,000 ની હૂંડી વેદ પર લખી જે સ્વીકારી તેમણે પરત કરી.
3. ₹ 5,000 નરેશ પાસે લેણાં હતા જે મળી શકે તેમ નથી.

(8) **નીચે આપેલી ખાતાની બાકીઓ પરથી પારસનું તા. 31-03-2020 ના રોજનું કાચું સરવૈયું બનાવો.**

વિગત	રકમ (₹)	વિગત	રકમ (₹)
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	20,000	તોલાઈ	3,000
ટ્રેડમાર્ક	12,000	સામાન્ય અનામત	15,000
જાહેરાત ખર્ચ	12,000	ડૂબેલું લેણું	5,000
પાઘડી	5,000	માલ પરત જમા	3,000
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	5,000	વીમાપ્રીમિયમ	5,000
ગ્રાહકો	10,000	ઉમેદવારનું પ્રીમિયમ	15,000

(9) **નીચેની ભૂલો સુધારવા વિનોદના ચોપડે જરૂરી નોંધ લખોઃ**

1. ₹ 1,000 કાજલને ચૂકવ્યા જે રાજલ ખાતે નોંધેલ છે.
2. ₹ 6,000 નો યંત્ર ગોઠવણી ખર્ચ મજૂરી ખાતે નોંધાયો છે.
3. ₹ 5,000 બેંકમાંથી ઉપાડ્યા જે નોંધેલ નથી.

(10) અમીએ તા. 1-7-2020 ના રોજ રમીને ₹ 25,000 નો માલ વેચ્યો. તા. 3-7-2020 ના રોજ અમીએ રમી પર ₹ 25,000 ની 1 માસની મુદતની હૂંડી લખી જે રમીએ સ્વીકારી પરત કરી. પાકતી તારીખે રમીએ હૂંડીની રકમ ચૂકવી આપી. અમીના ચોપડે આમનોંધ લખો.

(11) **નીચેના હવાલાઓની દિપ્તીના ચોપડે હવાલાનોંધ લખો.**

1. ₹ 10,000 આખરમાલનો સ્ટોક છે.
2. ₹ 2,000 નો ઉધારમાલ ખરીદેલ જેની નોંધ કરવાની બાકી છે.
3. ₹ 3,000 પગારના ચૂકવવાના બાકી છે.

<u>વિભાગઃ D</u>

❖ **નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (ત્રણમાંથી કોઈ પણ બે) (દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ)** **(08)**

(12) **નીચે આપેલા વ્યવહારો પરથી કૃપાના ચોપડામાં ખરીદનોંધ તૈયાર કરો.**

2021 મે,

1. ₹ 10,000 નો માલ દુર્ગાશંકર પાસેથી એક માસની શાખ પર ખરીદ્યો.

3. ₹ 15,000 નો માલ વિનોદભાઈ પાસેથી 10% વેપારી વટાવે ખરીદ્યો. ભરતિયા નંબર 15.

6. ₹ 8,000 નો માલ મનીષ પાસેથી રોકડેથી ખરીદ્યો.

15. અશ્વિનને ₹ 10,000 નો માલ 20% વેપારી વટાવે મોકલી આપવા ઑર્ડર આપ્યો.

18. ₹ 6,000 નું ફર્નિચર શ્રીજી ફર્નિચર માર્ટમાંથી એક માસની શાખ પર ખરીદ્યું.

20. અશ્વિને ઑર્ડર મુજબનો માલ મોકલી આપ્યો અને રેલ્વેનૂરના ₹ 1,200 ઉમેરીને બિલનંબર 314 મોકલી આપ્યું.

23. ₹ 4,000 નો માલ 5% રોકડવટાવે ખરીદ્યો.

25. બાબુલાલ પાસેથી ₹ 16,000 નો માલ 10% વેપારીવટાવે ખરીદ્યો અને અડધાં નાણાં તરત જ ચેકથી ચૂકવી આપ્યા.

(13) નીચે આપેલ આમનોંધ પરથી શ્રી બીજલની ખાતાવહીમાં જરૂરી ખાતા ખોલી ખતવણી કરો.

શ્રી બીજલના ચોપડામાં આમનોંધ

તારીખ	વિગત		ખા.પા.	ઉધાર (₹)	જમા (₹)
2021 માર્ચ	રોકડ ખાતે	ઉ		60,000	
1	તે મૂડી ખાતે				60,000
	બા.જે. રોકડ લાવી ધંધો શરૂ કર્યો.				
3	વીમા પ્રીમિયમ ખાતે	ઉ		10,000	
	તે રોકડ ખાતે				10,000
	બા.જે. વીમા પ્રીમિયમના ચૂકવ્યા.				
4	ખરીદ ખાતે	ઉ		15,000	
	તે રોકડ ખાતે				15,000
	બા.જે. માલ ખરીદ્યો				

(14) તા. 31-12-2020 ના રોજ શ્રી સુધીરનો રોકડમેળ ₹ 5,000 ની બેન્કસિલક દર્શાવે છે. નીચેની માહિતી પરથી તેમનો બેન્ક સિલકમેળ તૈયાર કરોઃ

1. તા. 29-12-2020 ના રોજ ₹ 8,000 ના ચેક બેન્કમાં ભરેલ પરંતુ તા. 31-12-2020 સુધી આ ચેક બેન્કે પાસબુકમાં જમા કરેલ નથી.
2. ₹ 2,000 નો ચેક તા. 27-12-2020 ના રોજ લખીને લેણદારને આપેલ પરંતુ તા. 31-12-2020 સુધી આ ચેક બેન્કમાં રજૂ થયેલ નથી.
3. બેન્કે પાસબુકમાં વ્યાજના 80 જમા કરેલ છે, જે રોકડમેળમાં ઉધારેલ નથી.
4. એક ગ્રાહકે ₹ 10,000 બારોબાર બેન્ક ખાતામાં ભરેલ છે, જેની માહિતી તા. 31-12-2020 સુધી મળી ન હતી.

<u>વિભાગઃ E</u>

❖ **નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પાંચમાંથી કોઈ પણ ત્રણ) (દરેક પ્રશ્નના 6 ગુણ)** **(18)**

(15) શ્રી અમરનાથ ટ્રેડર્સના ધંધાના વ્યવહારો પરથી આમનોંધ લખો.

2021 મે

1. ₹ 50,000 રોકડા, ₹ 20,000 ના દેવાદારો, ₹ 10,000 નો માલ સ્ટૉક તથા ₹ 5,000 ના લેણદારો લાવી ધંધો શરૂ કર્યો.
2. વિજયા બેન્કમાં ₹ 20,000 રોકડ ભરી ખાતું ખોલાવ્યું.
3. ₹ 10,000 નો માલ 10% વેપારી વટાવે ખરીદ્યો.
5. પગાર ચૂકવ્યો ₹ 5,000.
7. ઘર વપરાશ માટે ₹ 300 નો માલ તથા ₹ 200 રોકડા લઈ ગયા.
9. ₹ 3,000 નો માલ અવિનાશને 5% રોકડ વટાવે વેચ્યો.

(16) નીચેના વ્યવહારો પરથી પ્રતિભા ફર્નિચર માર્ટના ચોપડે વેચાણનોંધ અને વેચાણપરત નોંધ તૈયાર કરો.

2021 એપ્રિલ

1. ₹ 20,000 નો માલ 10% રોકડ વટાવે રાજેશ ફર્નિચર માર્ટને વેચ્યો. તેણે અડધા નાણાં તરત જ ચૂકવી આપ્યા.
5. ₹ 16,000 નો માલ 10% વેપારીવટાવે અને 5% રોકડવટાવે પુષ્પાને વેચ્યો. બિલ નં 130.
15. રાજેશ ફર્નિચર માર્ટે ₹ 10,000 નો માલ પરત કર્યો. જમાચિઠ્ઠી નં 16 મોકલી આપી.
18. ₹ 10,000 નો માલ 10% વેપારીવટાવે અને 5% રોકડવટાવે વેચી દીધો.
20. ₹ 60,000 નો માલ હરીશને 5% વેપારીવટાવે વેચ્યો. બિલ નં 136.
25. ₹ 40,000 નો માલ એક માસની શાખ પર નીતાને વેચ્યો. વેપારી વટાવ 10%. બિલ નં 137.

(17) નીચેના વ્યવહારોની નોંધ પ્રાપ્તિના રોકડમેળમાં કરો.

2021 માર્ચ

1. શરૂઆતની રોકડસિલક ₹ 10,000.
2. રોકડ વેચાણ ₹ 3,000.
3. ધંધામાં વધુ નાણાંની જરૂર હોવાથી પ્રાપ્તિ ₹ 5,000 રોકડ ધંધામાં લાવી.
5. રોકડ ખરીદી ₹ 6,000.
7. પગારના ₹ 1,000 અને દલાલીના ₹ 1,500 રોકડા ચૂકવ્યા.
9. દ્રોણ પાસેથી ₹ 5,000 નો માલ રોકડેથી ખરીદ્યો.
11. માનસીને ₹ 6,000 નો માલ રોકડેથી વેચ્યો.
19. નૈરુતિને ₹ 3,000 ગયા મહિનામાં ખરીદેલ માલ પેટે ચૂકવી આપ્યા.
23. કિંજલે ₹ 1,500 ગયા મહિને તેને વેચેલ માલ પેટે ચૂકવી આપ્યા.
25. ₹ 600 ની જૂની સાઈકલ ધંધા માટે ખરીદી.
28. ₹ 1,000 કમિશન પેટે મળ્યા.
30. ₹ 3,500 નું યંત્ર ધંધા માટે ખરીદ્યું.

(18) શાર્વી લિમિટેડે તા. 01-04-2020 ના રોજ ₹ 48,000 માં એક યંત્ર ખરીદ્યું. આ યંત્રને ગોઠવવાનો ખર્ચ ₹ 2,000 થયો. આ યંત્રનું અંદાજીત આયુષ્ય 10 વર્ષ અને યંત્રની ભંગારકિંમત ₹ 10,000 અંદાજવામાં આવેલ છે. સરખા હપતાની પદ્ધતિ મુજબ વાર્ષિક ઘસારાની રકમ શોધો. પ્રથમ બે વર્ષનું યંત્ર ખાતું તૈયાર કરો અને બે વર્ષની આમનોંધ લખો.

(19) નીચે આપેલી માહિતી પરથી સદાનંદ ક્લબનું તા. 31-03-2021 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું આવક-જાવક ખાતું તૈયાર કરો.

વિગત	રકમ (₹)	વિગત		રકમ (₹)
ક્લબ પેવેલિયન દાન	35,000	**સભાસદ ફીઃ**		
પ્રવેશ ફી	1,500	2020-21	10,000	
ભાષણોની આવક	1,500	2021-22	2,500	12,500
રમતના સાધનોની ખરીદી	7,500	આજીવન સભાસદ ફી		2,000
પગાર	5,000	ભોજન સમારંભ ખર્ચ		2,000
જૂના ફર્નિચરનું વેચાણ	500	ફર્નિચરની ખરીદી		2,500
પસ્તીનું વેચાણ	250	રોકડસિલક (1-4-20)		1,500
ક્લબ બાંધકામ ખર્ચ	30,000	બેંક સિલક (1-4-20)		1,000
વીજળી ખર્ચ	500	હોલનું ભાડું ચૂકવ્યું		1,000

સખાવત	4,000	વર્તમાનપત્ર લવાજમ	1,000
ભોજન સમારંભ ફાળો	2,500	રોકડ સિલક (31-3-21)	500
રાષ્ટ્રીય બચતપત્રોની ખરીદી	10,000		

<u>વિભાગઃ F</u>

❖ **નીચેના પ્રશ્નનો માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રશ્નના 12 ગુણ)** **(12)**

(20) પ્રાંશવનું તા. 31-03-2021 ના રોજનું કાચું સરવૈયું અને વધારાની માહિતી પરથી વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

પ્રાંશવનું તા. 31-03-2021 ના રોજનું કાચું સરવૈયું

ઉધાર બાકીઓ	રકમ (₹)	જમા બાકીઓ	રકમ (₹)
ઉપાડ	12,000	મૂડી	4,00,000
ખરીદી	6,00,000	વેચાણ	9,98,000
સ્ટૉક (તા. 1-4-2020)	60,000	ખરીદપરત	20,000
આવકમાલ ગાડાભાડું	10,000	મળેલ ડિબેન્ચર વ્યાજ	10,000
વેચાણપરત	40,000	મળેલ વટાવ	4,000
પગાર	1,20,000	મળેલ કમિશન	2,000
મજૂરી	40,000	10 ટકાની બેન્ક લોન	2,00,000
ઓફિસ ખર્ચ	80,000	દેવીહૂંડી	15,000
દેવાદારો	90,000	લેણદારો	70,000
લેણીહૂંડી	30,000	ચૂકવવાનું બાકી ભાડું	1,000
જાહેરાત ખર્ચ	50,000		
સ્ટેશનરી છપામણી	6,000		
યંત્રો	90,000		
મકાન	3,00,000		
ફર્નિચર	60,000		
ભાડું	12,000		
10 ટકાના ડિબેન્ચરમાં રોકાણ	1,00,000		
બેન્ક લોનનું વ્યાજ	20,000		
	17,20,000		**17,20,000**

હવાલાઓઃ (1) આખરમાલનો સ્ટૉક ₹ 1,10,000 છે. જેની બજારકિંમત ₹ 1,20,000 છે.

(2) અંગત વપરાશ માટે ₹ 5,000 નો માલ ધંધામાંથી લઈ ગયેલ જેની નોંધ બાકી છે.

(3) ₹ 40,000 ની ઉધાર ખરીદી નોંધવાની બાકી છે.

(4) મજૂરીના ₹ 10,000 ચૂકવવાના બાકી છે.

(5) યંત્રો પર 10%, મકાન પર 5% ઘસારો ગણો.

***

गुजरात माध्यमिक एवं उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगर

कक्षा 12 के लिये निदान कसोटी

विषय :- नामा के मूलतत्त्व (154) **कुल गुण:- 80**

माध्यम :- हिंदी **समय :- 3.00 घंटे**

सूचनाएं : (1) प्रश्न पत्र में कुल 6 (A,B,C,D,E,F) विभाग हैं ।

(2) प्रत्येक प्रश्न के सामने अंक दिए हैं । फुटपट्टी और पेंसिल का उपयोग अनिवार्य है ।

(3) दी गई सूचना के अनुसार प्रश्नों के उत्तर लिखने हैं । गणना के लिए साधारण केलकुलेटर का उपयोग करना है ।

विभाग: A

(1) नीचे दिए गए प्रश्न उद्देश्य लक्षी प्रकार के प्रश्न है । दिए गए विकल्पों में से सही विकल्प ज्ञात कर उसका उत्तर लिखें । (प्रत्येक प्रश्न का 1 अंक) **(12)**

i. निम्न में से कौन-सी संपत्ति अदृश्य संपत्ति है?

(a) जमीन (b) पेटेंट (c) मकान (d) फर्नीचर

ii. धंधे का मालिक धंधे में रोकड़, माल या संपत्ति लाए तो उसे क्या कहते हैं?

(a) आहरण (b) देनदार (c) पूंजी (d) लेनदार

iii. देनदार-लेनदार का संबंध कौन-सा व्यवहार दर्शाता है?

(a) ₹ 8000 का माल खरीदा। (b) ₹ 8000 का माल 'ब' के पास से खरीदा।

(c) ₹ 8000 का माल आग से जल गया। (d) ₹ 8000 का माल चेक से खरीदा

iv. हिसाबी बही में कौन से व्यवहार नहीं लिखे जाते हैं?

(a) विशिष्ट (b) रोकड़ (c) आर्थिक (d) अनार्थिक

v. उधार व्यवहार में हमेशा एक खाता__ होता है?

(a) माल (b) व्यक्ति (c) मिलकत (d) सेवा

vi. संपत्ति खरीदी के समय होने वाला खर्च कौन से खाते उधार किया जाता है ?

(a) खर्च (b) संपत्ति (c) नकद (d) फुटकर खर्च

vii. उधार बेचा गया माल वापस आए तब ग्राहक माल के साथ कौन सी चिट्ठी भेजता है ?

(a) उधार चिट्ठी (b) जमा चिट्ठी (c) लेनी हुंडी (d) दैनी हुंडी

viii. बैंक हमारे खाते में ब्याज जमा करें तब.......

(a) बैंक सिलक घटती है (b) बैंक सिलक बढ़ती है

(c) रोकड़ सिलक घटती है (d) रोकड़ सिलक बढ़ती है

ix. सामान्य रूप से संपत्ति की बाकी कैसी होती है?

(a) जमा बाकी (b) उधार बाकी (c) जमा अथवा उधार (d) खाता सरभर होता है

x. रोकड़ बही के अनुसार बैंक सिलक अर्थात ....बाकी

(a) उधार (b) जमा (c) उधार अथवा जमा (d) उधार और जमा

xi. नामा के सिद्धांतों का पालन न होने से उत्पन्न भूल को........ कहते हैं

(a) क्षतिपूरक की भूल (b) विसरचूक की भूल

(c) सिद्धांत की भूल (d)उचिंत खाते ना ले जाने की भूल

xii. निम्न में से कौन-सा खर्च रोकड़ में चुकाया नहीं जाता है ?

(a) भाडा (b) कमीशन (c) वेतन (d) घिसाई

विभाग B

(2) निम्न प्रश्नों के एक वाक्य में उत्तर दीजिए । (प्रत्येक प्रश्न का 1 अंक) **(12)**

i. हिसाबी पद्धति की व्याख्या बताइए ।
ii. प्राप्त बट्टा यह उपज है या खर्च है ? बताइए ।
iii. नकद व्यवहार अर्थात क्या ?
iv. वस्तुओं और सेवाओं कर (GST) का अमल का वर्ष बताइए ।
v. कौन-से बट्टा का लेखा बही में किया जाता है?
vi. सहायक बहियों के कितने और कौन-कौन से प्रकार हैं ?
vii. NEFT और RTGS का पूरा नाम लिखो ।
viii. सकल तलपट को असर न करने वाली भूले बताइए ।
ix. अनामत कौन से खाते में से खड़ी की जाती है ?
x. व्यवस्थित खरीदी अर्थात क्या ?
xi. उपज खर्च खाते की उधार बाकी को क्या कहते हैं ?
xii. बिन व्यापारी संस्था अर्थात् क्या ?

विभाग C

❖ **निम्न प्रश्नों के उत्तर मांगे अनुसार दीजिए । (9 में से कोई भी 6) (प्रत्येक प्रश्न का 3 अंक)** **(18)**

(3) निम्न पारिभाषिक शब्दों को समझाइए ।

(1) पूंजी (2) दृश्य संपत्तियां (3) माल

(4) निम्न व्यवहारों की दो असर समझाओ ।

1. ₹ 1,000 का फर्नीचर खरीदा ।
2. ₹ 6,000 का माल हितेंद्र को बेचा ।
3. ₹ 5,000 मनहर को चुकाए ।

(5) निम्न व्यवहारों का राज की बही में रोजनामचा लिखिए ।

1. आराधना ट्रेडर्स में से ₹ 50,000 का यंत्र खरीदा उसका स्थापना खर्च ₹ 5,000 नकद चुकाया ।
2. ₹ 5,000 का माल आग से जल गया । बीमा कंपनी ने 60% रकम का दावा मंजूर किया ।
3. ₹ 6,000 का माल धर्मादा के रूप में दिया ।

(6) निम्न व्यवहारों का रोजनामचा लिखो और उसकी समीकरण आधारित हिसाबी असर समझाओ ।

1. ₹ 50,000 रोकड़ लाकर धंधा शुरू किया ।
2. ₹ 8,000 का माल ' ब ' के पास से खरीदा ।
3. ₹ 6,000 मजदूरी के चुकाए ।

(7) निम्न व्यवहारों का यश की बही में मुख्य रोजनामचा लिखो ।

1-7-2020 ₹ 3,000 की बही कीमत का यंत्र धवल को बेचा ।
2-7-2020 ₹ 4,000 की हुंडी वेद पर लिखी जो उन्होंने स्वीकार कर वापस की ।
3-7-2020 ₹ 5,000 नरेश के पास से लेने थे जो अब मिल सके ऐसा नहीं है ।

(8) निम्न दी गई खाते की शेष पर से पारस का तारीख 31-03-2020 के दिन की सकल तलपट तैयार करो ।

विवरण	रकम (₹)	विवरण	रकम (₹)
प्रोविडेंट फंड	20,000	तोलाई	3,000
ट्रेडमार्क	12,000	सामान्य अनामत	15,000
विज्ञापन खर्च	12,000	डूबतऋण	5,000
ख्याति	5,000	माल वापसी	3,000

बैंक ओवरड्राफ्ट	5,000	बीमा प्रीमियम	5,000
ग्राहक	10,000	उम्मीदवार का प्रीमियम	15,000

(9) निम्न भूलों को सुधारने के लिए विनोद की बही में जरूरी लेखा करो ।

1. ₹ 1,000 काजल को चुकाए है जो राजल खाते लिखे गए ।
2. ₹ 6,000 का यंत्र स्थापना खर्च मजदूरी खाते लिखा गया ।
3. ₹ 5,000 बैंक में से निकालें जिसका लेखा करना रह गया ।

(10) अमी ने तारीख 1-07- 2020 के दिन रमी को ₹ 25,000 का माल बेचा तारीख 3-07-2020 के दिन अमी ने रमी पर ₹ 25,000 की 1 महीने की समय की हुंडी लिखी जो रमी ने स्वीकार कर वापस की । पकने की तारीख पर रमी ने हुंडी की रकम चुका दी । अमी की बही में रोजनामचा लिखो

(11) निम्न समायोजनों की दीप्ति की बहीं में समायोजन प्रविष्टियां लिखो ।

1. ₹ 10,000 अंतिम माल का स्टॉक है ।
2. ₹ 2,000 का उधार माल खरीदा जिसका लेखा करना बाकी है ।
3. ₹ 3,000 वेतन चुकाना बाकी है ।

विभाग D

❖ **निम्न प्रश्नों के मांगे अनुसार उत्तर दीजिए । (3 में से कोई भी 2) (प्रत्येक प्रश्न का 4 अंक) (08)**

(12) निम्न दिए गए व्यवहारों पर से कृपा की बही में खरीद बही तैयार करो ।

2021 मई

1. ₹ 10,000 का माल दुर्गाशंकर के पास से एक महीने की साख पर खरीदा ।
3. ₹ 15,000 का माल विनोद भाई के पास से 10% व्यापारी बट्टा से खरीदा । बिल नंबर 15.
6. ₹ 8,000 का माल मनीष के पास से नकद से खरीदा ।
15. अश्विन को ₹ 10,000 का माल 20 % व्यापारी बट्टा से भेजने का आर्डर दिया ।
18. ₹ 6,000 का फर्नीचर श्रीजी फर्नीचर मार्ट में से 1 महीने की साख पर खरीदा ।
20. अश्विन ने आर्डर के अनुसार माल भेज दिया और रेलवे नूर के ₹ 1,200 जोड़कर बिल नंबर 314 भेजा ।
23. ₹ 4,000 का माल 5 % नकद बट्टा से खरीदा ।
25. बाबूलाल के पास से ₹ 16,000 का माल 10 % व्यापारी बट्टा से खरीदा और आधी रकम तुरंत ही चेक से चुका दी ।

(13) नीचे दिए गए रोजनामचे पर से श्री बिजल की खाता बही में जरूरी खाते खोलकर खतौनी करो ।

श्री बिजल की बही में रोजनामचा

तरीख	विवरण	खा. पृ.	उधार (₹)	जमा (₹)
मार्च 2021 1	रोकड खाते उ पूँजी खाते का (रोकड लाकर धंधा शुरु किया)		60,000	60,000
3	बीमा प्रीमियम खाते उ नकद खाते का (बीमा प्रीमियम के चुकाये)		10,000	10,000
4	खरीद खाते उ नकद खाते का (माल खरीदा)		15,000	15,000

(14) ता. 31-12-2020 के रोज श्री सुधीर की रोकड़ बही ₹ 5,000 की बैंक शेष दर्शाती है। निम्नलिखित माहिती पर से उसका बैंक समाधान विवरण तैयार कीजिये :

1. ता. 29-12-2020 के रोज ₹ 8000 का चेक बैंक में भरा परंतु ता. 31-12-2020 तक यह चेक बैंक ने पासबुक में जमा नहीं किया।
2. ₹ 2000 का चेक ता. 27-12-2020 को लिखकर लेनदार को दिया परन्तु ता. 31-12-2020 तक यह चेक बैंक में प्रस्तुत नहीं हुआ।
5. बैंक ने पासबुक में ब्याज के ₹ 80 जमा किये हैं, जो रोकड़ बही में उधार नहीं किये।
6. एक ग्राहक ने सीधे ही ₹ 10,000 बैंक खाते में भर दिए जिसकी सूचना तारीख 31-12-2020 तक नहीं मिली है ।

विभाग E

❖ **निम्न प्रश्नों के मांगे अनुसार उत्तर दीजिए । (5 में से कोई 3) (प्रत्येक प्रश्न का 6 अंक) (18)**

(15) श्री अमरनाथ ट्रेडर्स के धंधे के व्यवहारों पर से रोजनामचा लिखो ।

2021 मई

1. ₹ 50,000 नकद, ₹ 20,000 के देनदार, ₹ 10,000 का माल स्टॉक और ₹ 5,000 के लेनदार लाकर धंधा प्रारंभ किया ।
2. विजया बैंक में ₹ 20,000 भरकर खाता खुलवाया ।
3. ₹ 10,000 का माल 10 % व्यापारी बट्टा से खरीदा ।
5. ₹ 5000 वेतन चुकाया ।
7. घर उपयोग के लिए ₹ 300 का माल तथा ₹ 200 नकद ले गए ।
9. ₹ 3,000 का माल अविनाश को 5 % रोकड़ बट्टा से बेचा ।

(16) निम्नलिखित व्यवहारों से प्रतिभा फर्नीचर मार्ट की बही में बिक्री बही और बिक्री वापसी बही तैयार कीजिये।

2021 अप्रैल

1. ₹ 20,000 का माल 10% रोकड़ बट्टा से राजेश फर्नीचर मार्ट को बेचा। उसने आधी रकम तुरंत चुका दी।
5. ₹ 16,000 का माल 10% व्यापारी बट्टा से और 5% रोकड़ बट्टा से पुष्पा को बेचा। बिल नं. 130
15. राजेश फर्नीचर मार्ट ने ₹ 10,000 का माल वापस किया। माल वापस मिला उसकी, उसको जमा चिट्ठी नं. 16 भेज दी।
18. ₹ 10,000 का माल 10 % व्यापारी बट्टा और 5% रोकड़ बेटा से बेच दिया ।
20. ₹ 60,000 का माल हरीश को 5% व्यापारी बट्टा से बेचा। बिल नं. 136
25. ₹ 40,000 का माल एक मास की साख पर नीता को बेचा। व्यापारी बट्टा 10% बिल नं. 137

(17) निम्नलिखित व्यवहारों का लेखा प्राप्ति की रोकड़ बही में कीजिये।

2021 मार्च

1. प्रारंभ की रोकड़ शेष ₹ 10,000 |
2. रोकड़ बिक्री ₹ 3,000 |
3. धंधा में अधिक रकम की जरूरत होने से प्राप्ति ₹ 5,000 नक़द धंधा में लायी।
5. रोकड़ खरीदी ₹ 6,000 |
7. वेतन का ₹ 1,000 और दलाली का ₹ 1,500 रोकड़ से चुकाये।
9. द्रोण के पास से ₹ 5,000 का माल रोकड़ी खरीदा।
11. मानसी को ₹ 6,000 का माल रोकड़ी बेचा।

19. नैरुति को ₹ 3,000 गत मास में खरीदे माल पेटे चुकाया।

23. किंजल ने ₹ 1,500 गत मास में बेचे माल पेटे चुकाया।

25. ₹ 600 की पुरानी साइकिल धंधा के लिए खरीदी।

28. ₹ 1,000 कमीशन मिला।

30. ₹ 3,500 का यंत्र धंधा के लिए खरीदा |

(18) शार्वी लिमिटेड ने तारीख 1-04-2020 के दिन ₹ 48,000 का एक यंत्र खरीदा यह यंत्र स्थापित करने का खर्च ₹ 2,000 हुआ इस यंत्र का अंदाज आयुष्य 10 वर्ष और यंत्र की भंगार कीमत ₹ 10,000 अंदाजित की गई है समान हप्ता पद्धति के अनुसार वार्षिक घिसाई की रकम ज्ञात करो प्रथम 2 वर्ष का यंत्र खाता तैयार करो और 2 वर्ष का रोजनामचा भी लिखो ।

(19) नीचे दी गई सूचना पर से सहजानंद क्लब का तारीख 31-03-2021 के दिन पूरे होने वाले वर्ष का प्राप्ति-भुगतान खाता तैयार करो ।

विवरण	**रकम (₹)**	**विवरण**		**रकम (₹)**
क्लब पवेलियन दान	35,000	सभा सदस्य फीस		
प्रवेश फीस	1,500	2020-21	10,000	
भाषणों की आय	1,500	2021-22	2,500	12,500
खेलकूद के साधनों की खरीदी	7,500	आजीवन सभा सदस्य फीस		2,000
वेतन	5,000	भोजन समारंभ खर्च		2,000
पुराने फर्नीचर का विक्रय	500	फर्नीचर की खरीदी		2,500
पस्ती की बिक्री	250	रोकड़ शेष 1-04-2020		1,500
क्लब निर्माण खर्च	30,000	बैंक शेष 1-04-2020		1,000
बिजली खर्च	500	हॉल का किराया चुकाया		1,000
सखावत	4,000	वर्तमान पत्र लवाजम		1,000
भोजन सभारंभ हिस्सा	2,500	रोकड शेष 31-03-2021		500
राष्ट्रीय बचत पत्रो की खरीदी	10,000			

विभाग F

❖ **निम्न प्रश्नों के मांगे अनुसार उत्तर दीजिए । (प्रश्न के 12 अंक हैं)** **(12)**

(20) प्रांशव का तारीख 31-03- 2021 के दिन की सकल तलपट और अतिरिक्त सूचना पर से वार्षिक हिसाब तैयार करो ।

प्रांशव की तारीख का 31-03-2021 के दिन की सकल तलपट

उधार शेष	**रकम (₹)**	**जमा शेष**	**रकम (₹)**
आहरण	12,000	पूंजी	4,00,000
खरीदी	6,00,000	बिक्री	9,98,000
स्टॉक 1-04-2020	60,000	खरीद वापसी	20,000
आवक मालगाड़ी भाड़ा	10,000	प्राप्त डिबेंचर ब्याज	10,000
बिक्री वापसी	40,000	प्राप्त बट्टा	4000
वेतन	1,20,000	प्राप्त कमीशन	2000
मजदूरी	40,000	10% की बैंक लोन	2,00,000
ऑफिस खर्च	80,000	देनी हुंडी	15,000
देनदार	90,000	लेनदार	70,000
लेनी हुंडी	30,000	चुकाना बाकी भाड़ा	1,000

विज्ञापन खर्च	50,000		
स्टेशनरी छपाई	6,000		
यंत्र	90,000		
मकान	3,00,000		
फर्नीचर	60,000		
भाड़ा	12,000		
10% के डिबेंचर में विनियोग	1,00,000		
बैंक लोन का ब्याज	20,000		
कुल	17,20,000	कुल	17,20,000

समायोजन:

(1) अंतिम माल का स्टॉक ₹ 1,10,000 है । जिसकी बाजार कीमत ₹ 1,20,000 है ।

(2) निजी उपयोग के लिए ₹ 5,000 का माल धंधे में से ले गए जिसका लेखा करना बाकी है ।

(3) ₹ 40,000 की उधार खरीदी का लेखा करना बाकी है ।

(4) मजदुरी के ₹ 10,000 चुकाना बाकी है ।

(5) यंत्रों पर 10% और मकान पर 5% घिसाई गिनो ।

Gujarat Secondary and Higher Secondary Education Board, Gandhinagar

Diagnostic Test for Standard:12 (General)

SUBJECT : Elements of Accounts (154) **Max. Marks : 80**

MEDIUM : ENGLISH **TIME : 3.00 Hours**

Instructions:

(1) This question paper contains total six (A, B, C, D, E, F) sections.

(2) Figures to the right side indicate full marks for the questions. Use of pencil and scale is necessary.

(3) Write the answers as per given instructions. Use of simple calculator is permitted for calculation.

SECTION : A

1. Following are the objective type questions. Choose the correct option from the options given and write the answer of it. Each question carries 1 mark. **[12]**

i. Which of the following is intangible asset?
(A) Land (B) Patents
(C) Building (D) Furniture

ii. What it be called when cash, goods or assets brought into the business by the owner of the business?
(A) Drawing (B) Debtor
(C) Capital (D) Creditor

iii. Which transaction discloses relation of debtor and creditor?
(A) Goods purchased of ₹ 8,000
(B) Goods of ₹ 8,000 purchased from 'B'
(C) Goods of ₹ 8,000 purchased through cheque.
(D) Goods destroyed by fire ₹ 8,000

iv. Which transactions are not recorded in books of account?
(A) Special (B) Cash
(C) Economic (D) Non-economic

v. In case of credit transaction, it definitely affects the account of____.
(A) goods (B) person
(C) asset (D) service

vi. Expense incurred to purchase asset is debited to ______ account.
(A) Expense (B) Asset
(C) Cash (D) Sundry

vii. What is sent by the customers along with goods returned by them?
(A) Debit note (B) Credit note
(B) Bills receivable (D) Bills Payable

viii. ________ , when bank credited interest to our account.

(A) Bank balance decreases (B) Bank balance increases
(C) Cash balance decreases (D) Cash balance increases

ix. Normally, which type of balance is found in asset account?

(A) Credit balance (B) Debit balance
(C) Debit or Credit balance (D) Account is settled

x. Bank balance as per cashbook means ________ balance.

(A) debit (B) credit
(C) debit or credit (D) debit and credit

xi. An error arises because of non-compliance of accounting principles is known as _______.

(A) Errors of compensatory
(B) Errors of omission
(C) Errors of principle
(D) Not carry forward to suspense A/c

xii. Which of the following expense is not paid in cash?

(A) Rent (B) Commission
(C) Salary (D) Depreciation

SECTION : B

2 Answer the following questions in one sentence.
Each question carries 1 mark. [12]

i. Define accounting.
ii. State whether discount received is an income or expense?
iii. What is cash transaction?
iv. State the year of Goods and Services tax applicable.
v. Which discount is recorded in the book of account?
vi. How many and which are the types of subsidiary books?
vii. Give the full form of NEFT & RTGS.
viii. State the errors which do not affect the trial balance.
ix. From which account reserve is created?
x. What is an adjusted purchase?
xi. What is the debit balance of income-expenditure account called?
xii. What is non-trading concern?

SECTION : C

⏩ Answer the following question as directed. (Any six out of nine)
Each question carries 3 marks. [18]

3 Explain the following terminology of accounting:

(1) Capital (2) Tangible assets (3) Goods

4 Explain the dual effect of following transactions.

(1) Purchased furniture of ₹ 1,000
(2) Goods of ₹ 6,000 sold to Hitendra.
(3) ₹ 5,000 paid to Manhar.

5 Record the following transactions in the journal of Raj.

(1) Machinery of ₹ 50,000 purchased from Aaradhna Traders and paid for machine installation ₹ 5,000 in cash.

(2) Goods of ₹ 5,000 destroyed by fire. Insurance company has admitted claim of 60% amount.

(3) Goods of ₹ 6,000 given as charity.

6 Write journal entries for the following transactions and explain accounting treatments based on equation.

(1) Brought ₹ 50,000 in cash and commence business.

(2) Goods of ₹ 8,000 purchased from B.

(3) ₹ 6,000 paid for wages.

7 Record the following transactions in the Journal Proper of Yash.

(1) Machine book value of ₹ 3,000 is sold to Dhaval.

(2) Drew a bill of ₹ 4,000 on Ved which he accepted and returned.

(3) Receivable from Naresh ₹ 5,000 is not possible to recovered now.

8 From the following balance of accounts prepare trial balance of Paras as on 31-03.2020.

Particulars	**Amount (₹)**	**Particulars**	**Amount (₹)**
Provident fund	20,000	Tolai	3,000
Trademarks	12,000	General Reserve	15,000
Advertisement expense	12,000	Bad debts	5,000
Goodwill	5,000	Goods return credit	3,000
Bank Overdraft	5,000	Insurance Premium	5,000
Customers	10,000	Apprentice Premium	15,000

9 Pass necessary entries in the books of Vinod to rectify the following errors:

(1) ₹ 1,000 paid to Kajal is debited to Rajal's account by mistake.

(2) Installation charges paid ₹ 6,000 on purchase of machinery is debited to wages account.

(3) ₹ 5,000 withdrawn from bank is left to be recorded.

10 Ami sold goods of ₹ 25,000 to Rami on 01.07.2020. On 03-07-2020 Ami drew a bill for ₹ 25,000 for 1 month on Rami, which Rami accepted and returned. Rami paid the amount of the bill on the maturity date. Pass necessary journal entries in the books of Ami.

11 Pass adjustment entries in the books of Dipti for the following adjustments:

(1) Closing stock of goods is ₹ 10,000.

(2) Unrecorded credit purchase of goods ₹ 2,000.

(3) Outstanding salary is ₹ 3,000.

SECTION : D

⏩ **Answer the following question as directed.(Any two out of three)**
Each question carries 4 marks. **[08]**

12 From the following transactions, prepare purchase books in the books of Krupa :

2021 May

1 Purchase goods of ₹ 10,000 from Durgashankar on one month credit.

3 Purchase goods of ₹ 15,000 from Vinodbhai at 10% trade discount. Invoice no.15.

6 Purchase of goods ₹ 8,000 from Manish on cash.

15 Placed order with Ashwin for supply goods of ₹ 10,000 at 20% trade discount.

18 Purchase furniture at ₹ 6,000 from Shriji Furniture Mart on one month credit.

20 Ashwin has sent goods as per order and sent invoice no.314 after adding ₹ 1,200 for railway freight.

23 Purchase goods of ₹ 4,000 at 5% cash discount.

25 Purchase goods of ₹ 16,000 from Babulal at 10% trade discount and half of the amount paid immediately by cheque.

13 From the following journal entries of Shri Bijal, draw the necessary account in ledger and post them in ledger.

Journal Entries in the books of Shri Bijal

Date	Particulars	L F	Amount (₹)	Amount (₹)
2021 March				
1	Cash A/c….. Dr.		60,000	--
	To Capital A/c…..		--	60,000
	[Being Commence business by bringing cash.]			
3	Insurance Premium A/c….. Dr.		10,000	--
	To Cash A/c…..		--	10,000
	[Being Insurance Premium paid.]			
4	Purchase A/c….. Dr.		15,000	--
	To Cash A/c…..		--	15,000
	[Being Goods purchased.]			

14 Cashbook of **Shri Sudhir** shows bank balance of ₹ 5000 on 31.12.2020. Prepare a Bank Reconciliation Statement from the information given below:

1 A cheque of ₹ 8000 was deposited with bank on 29.12.2020, but this cheque is not credited in passbook by bank till 31.12.2020

2 Acheque of ₹ 2000 was drawn on 27.12.2020 and given to creditor but it is not presented for payment till 31.12.2020.

3 Interest of ₹ 80 credited in passbook by bank, which is not debited in cashbook.

6 A customer has deposited ₹ 10,000 directly in bank account, which is not known till 31.3.2020.

SECTION : E

⏩ **Answer the following question as directed.(Any three out of five)**
Each question carries 6 marks. **[18]**

15 Write journal entries for the following business transactions of Shree Amarnath traders:

2021 May

1 A business is commenced with introduction of ₹ 50,000 cash, debtors of ₹ 20,000, stock of goods ₹ 10,000 and creditors of ₹ 5,000.
2 Deposited cash of ₹ 20,000 with Vijaya Bank and opened account.
3 Goods of ₹ 10,000 purchased at 10% trade discount.
5 Salary paid ₹ 5,000.
7 Withdrawn goods of ₹ 300 and cash ₹ 200 for personal use.
9 Goods of ₹ 3,000 sold to Avinash at 5% cash discount.

16 From the following transactions prepare sales book and sales returns book in the books of account of Pratibha Furniture Mart :

2021 April

1 Goods of ₹ 20,000 at 10 % cash discount sold to Rajesh Furniture Mart. He has paid half amount.
5 Goods of ₹ 16,000 at 10 % trade discount and 5 % cash discount sold to Pushpa. Bill no.130
15 Goods of ₹ 10,000 is returned by Rajesh Furniture Mart. Sent credit note no. 16.
18 Goods of ₹ 10,000 sold at 10 % trade discount and 5 % cash discount.
20 Goods of ₹ 60,000 sold at 5 % trade discount to Harish. Bill no.136
25 Goods of ₹ 40,000 sold to Nita on credit of 1 month. Trade discount is 10 % Bill no.137

17 Record the following transactions in the cash book of Prapti:

2021 March

1 Opening cash balance ₹ 10,000.
2 Cash sales ₹ 3,000.
3 Cash of ₹ 5,000 brought in the business, as more funds are required
5 Cash purchase ₹6,000.
7 Salary of ₹ 1000 and brokerage of ₹ 1500 paid by cash.
9 Goods of ₹ 5000 purchased from Drona by cash.
11 Goods of ₹ 6000 sold to Mansi for cash.
19 ₹ 3,000 paid to Nairuti for goods purchased in the previous month.
23 Kinjal paid ₹ 1500 for goods sold to her in the previous month.
25 Old cycle of ₹ 600 is purchase for business.
28 ₹ 1000 received towards commission.
30 Machine of ₹ 3500 purchased for business.

18 Sharvi Ltd. has purchased a machine for ₹ 48,000 on 1.4.2020. Installation expense of this machine was ₹ 2,000. An Estimated life of this machine is 10 years and scrap value of machine is expected to be ₹ 10,000. Determine annual depreciation under straight line method of depreciation. Accounting year of the company is ending on 31st March. Prepare machine account for first two years and write journal entries for first two years.

19 From the following given information, prepare a receipt – payment account for the year ending 31.3.2021 of Sadanand Club.

Particulars	**Amount (₹)**	**Particulars**	**Amount (₹)**
Donation for club pavallion	35,000	Membership fees : 2020-21 10,000 2021-22 2,500	12,500
Entrance Fees	1,500	Life membership fee	2,000
Income of lectures	1,500	Dinner party expense	2,000
Purchase of sport equipments	7,500	Purchase of Furniture	2,500
Salary	5,000	Cash balance (1-4-2020)	1,500
Sale of old Furniture	500	Bank balance (1-4-2020)	1,000
Sale of old news papers	250	Rent of Hall paid	1,000
Club pavilion construction expense	30,000	Subscription of newspapers	1,000
Electricity expense	500	Cash balance (31-3-2021)	500
Charity	4,000		
Dinner party contribution	2,500		
Purchase of national saving certificate	10,000		

SECTION : F

⏩ **Answer the following question as directed.** **[12]**

20 Prepare final accounts from the trial balance and adjustments of Prashav as on 31-3-2021.

Trial Balance of Prashav as on 31-3-2021

Debit balance	**Amount (₹)**	**Credit Balance**	**Amount (₹)**
Drawing	12,000	Capital	4,00,000
Purchase	6,00,000	Sales	9,98,000
Stock (Dt.1-4-2020)	60,000	Purchase return	20,000
Carriage Inward	10,000	Interest on debenture received	10,000
Sales return	40,000	Discount received	4,000
Salary	1,20,000	Commission received	2,000

Wages	40,000	10% Bank Loan	2,00,000
Office expenses	80,000	Bills Payable	15,000
Debtors	90,000	Creditors	70,000
Bills receivables	30,000	Outstanding rent	1,000
Advertisement Expenses	50,000		
Stationery – printing	6,000		
Machinery	90,000		
Building	3,00,000		
Furniture	60,000		
Rent	12,000		
Investment in 10% Debenture	1,00,000		
Interest on Bank loan	20,000		
	17,20,000		**17,20,000**

Adjustments:

1 Closing stock of goods is ₹ 1,10,000. Market value of it is ₹ 1,20,000

2 Goods of ₹ 5,000 withdrawn for personal use from business, which is not recorded.

3 Unrecorded credit purchase ₹ 40,000.

4 Outstanding wages ₹ 10,000.

5 Calculate depreciation on machinery at 10% and on building at 5%.

***